

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/73/2014
Identifikačné číslo spisu:	4014200250
Dátum vydania rozhodnutia:	28.10.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:4014200250.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej, v právnej veci navrhovateľa J. B., trvale bytom E., t.č. u pani U. S., G. proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 7. apríla 2014, č.k. 23Sd/71/2014-21, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre zo 7. apríla 2014, č. k. 23Sd/71/2014-21, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom zo 7. apríla 2014, č.k. 23Sd/71/2014-21, krajský súd potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 7. októbra 2013, ktorým podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie invalidného dôchodku s odôvodnením, že pred vznikom invalidity t.j. k 31.07.2013 nezískal potrebnú dobu najmenej 15 rokov dôchodkového poistenia.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že navrhovateľ požiadal o priznanie invalidného dôchodku žiadosťou zo 14. júna 2012. Dňa 11. júla 2013 bol v rámci realizácie rozsudku Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4So/41/2013 zo dňa 17.04.2013, posúdený jeho zdravotný stav posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Levice so záverom, že navrhovateľ je od 31. júla 2013 invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 50%. Rozhodujúcim zdravotným postihnutím navrhovateľa sú degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách s ťažkým funkčným postihnutím podľa kapitoly XV, oddiel E, položka 3, písm. c/ prílohy č. 4 zákona. Krajský súd mal za preukázané, že ku dňu vzniku invalidity, ku ktorému dovŕšil vek 51 rokov, získal navrhovateľ 13 rokov a 345 dní dôchodkového poistenia a nesplnil tak podmienku potrebnej doby dôchodkového poistenia podľa § 72 ods. 1 písm. g/ zákon č. 461/2003 Z.z., teda najmenej 15 rokov dôchodkového poistenia u poistenca vo veku nad 45 rokov, pričom inú dobu dôchodkového poistenia, ako mu bola odporkyňou zhodnotená, navrhovateľ nepreukázal. Doba

materskej dovolenky mu nemohla byť zhodnotená z dôvodu, že nebol prihlásený na dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o nezaopatrené dieťa a obdobie od 01.01.2001 do 31.12.2003, kedy bol vedený v evidencii nezamestnaných nemožno považovať za náhradnú dobu ani za obdobie dôchodkového poistenia, pretože mu počas neho nebola vyplácaná podpora v nezamestnanosti. Z uvedených dôvodov krajský súd rozhodnutie odporkyne ako vecne správne potvrdil.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Namietal, že nie je jeho vinou, že je taký chorý a odporkyňa od neho vyžaduje 15 rokov dôchodkového poistenia. Podľa jeho názoru by mu mali priznať invalidný dôchodok za to, čo má odpracované. On už pracovať nevládze, chodí len za pomoci bariel a stará sa s družkou o šesťročného syna. Nesúhlasil s tým, že mu nebola hodnotená doba, keď bol na materskej a staral sa o maloleté dieťa, len preto že sa neprihlásil do poistenia. Podľa jeho názoru, keď niekto berie materské alebo sociálne dávky, mal by ho zahlásiť sociálny úrad. Taktiež namietal nezapočítanie doby od 01.01.2001 do 31.12.2003, kedy bol zapísaný v evidencii nezamestnaných, ale nebola mu vyplácaná podpora v nezamestnanosti. Nehodnotenie uvedených dôb považuje za výhovorku a špekuláciu zo strany odporkyne. Voči krajskému súdu namietal, že rozhodol v jeho neprítomnosti, napriek tomu, že požiadal aby ho predvolali na iný termín. Považuje to za nespravodlivé a žiadal, aby najvyšší súd rozhodol tak, že mu započíta materskú aj obdobie vedenia v evidencii nezamestnaných od 01.01.2001 do 31.12.2003 a prizná mu invalidný dôchodok.

Odporkyňa nepovažovala dôvody uvedené navrhovateľom v odvolaní za opodstatnené a navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nie je možné vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľ od roku 2001 opakovane žiadal o priznanie čiastočného invalidného dôchodku, resp. invalidného dôchodku. Jeho žiadosti boli rozhodnutiami odporkyne zamietnuté z dôvodu, že nebol uznaný čiastočne invalidným, resp. invalidným, alebo z dôvodu, že ku dňu vzniku invalidity nezískal potrebnú dobu zamestnania, resp. dôchodkového poistenia. Žiadosť navrhovateľa zo 14. júna 2012 o invalidný dôchodok bola rozhodnutím odporkyne z 3. júla 2012 zamietnutá z dôvodu, že navrhovateľ nebol uznaný invalidným podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.. Uvedené rozhodnutie odporkyne bolo zrušené rozsudkom Najvyššieho súdu SR zo dňa 17. apríla 2013 sp.zn. 4So/41/2013 a vec bola vrátená odporkyni na opätovné posúdenie zdravotného stavu navrhovateľa. Následne bol navrhovateľ od 31. júla 2013 posudkovým lekárom pobočky Sociálnej poisťovne v Leviciach dňa 28. augusta 2013 uznaný invalidným podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. pre 50%-nú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Podľa § 70 ods. 1 zákona poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že navrhovateľ je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona. Spornou medzi účastníkmi bola otázka splnenia podmienky potrebnej doby dôchodkového poistenia pre vznik nároku na invalidný dôchodok.

Navrhovateľ, narodený XX. X. XXXX, dovšil k XX. X. XXXX, t.j. ku dňu vzniku invalidity, vek 51 rokov.

Podľa § 72 ods.1 písm. g/ zákona v znení účinnom do 1. januára 2010 počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca vo veku nad 45 rokov je najmenej 15 rokov.

Podľa § 72 ods. 2 zákona počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity.

Podľa preskúmaného rozhodnutia odporkyne navrhovateľ pred vznikom invalidity, získal 5090 dní obdobia dôchodkového poistenia, t.j. 13 rokov a 345 dní dôchodkového poistenia.

Navrhovateľovi boli ako doba poistenia zohľadnené doby zamestnania u rôznych zamestnávateľov, vrátane doby zamestnania vo výkone trestu odňatia slobody v rokoch 1978 až 2012 a dôb evidovanej nezamestnanosti od 25.01.1991 do 08.08.1991, od 02.11.1992 do 31.01.1994 a od 14.03.1995 do 24.04.1996.

Navrhovateľ inú dobu dôchodkového poistenia ako mu bola odporkyňou zhodnotená nepreukázal, pričom v oprávnom prostriedku proti rozhodnutiu odporkyne a aj v odvolaní proti napadnutému rozsudku krajského súdu neuviedol, že by bol z titulu zamestnania poistený vo väčšom rozsahu. Žiadal, aby mu bola započítaná doba starostlivosti o maloleté dieťa a doba evidovanej nezamestnanosti od 01.01.2001 do 31.12.2003.

Podľa § 15 ods. 1 písm. c/ zákona o sociálnom poistení povinne dôchodkovo poistená je aj fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá sa riadne stará o dieťa do šiestich rokov jeho veku s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ak nie je dôchodkovo poistená podľa písmen a/ alebo b/, nebol jej priznaný predčasný starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok, nedovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok (ďalej len „dôchodkový vek“) a podala prihlášku na dôchodkové poistenie z dôvodu tejto starostlivosti.

Z uvedeného jednoznačne vyplýva povinnosť fyzickej osobe prihlásiť sa na dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa. Takúto povinnosť zákon „sociálnemu úradu“ neukladá, ani mu to neumožňuje. Pokiaľ teda navrhovateľ sám nepodal prihlášku na dôchodkové poistenie z dôvodu ním tvrdenej starostlivosti o maloleté dieťa, nemožno mu obdobie takejto starostlivosti hodnotiť ako obdobie dôchodkového poistenia.

V zmysle ustanovenia § 142 ods. 3 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z.z. poistné na dôchodkové poistenie sa môže zaplatiť aj dodatočne za obdobie, počas ktorého fyzická osoba mala prerušené poistenie podľa § 26 <., to znamená ak čerpá rodičovskú dovolenku podľa osobitného predpisu, ak ide o ženu a v období, v ktorom čerpá rodičovskú dovolenku podľa osobitného predpisu, a nemá nárok na materské, ak ide o muža. (§ 26 ods. 1 písm. e/ zákona č. 461/2003 Z.z.).

S účinnosťou od 1. januára 2001 sa za náhradnú dobu nepovažuje každá doba nezamestnanosti, ale len doba po ktorú sa evidovanému nezamestnanému vyplácala podpora v nezamestnanosti podľa osobitného predpisu (§ 9 ods. 1 písm. d/ zák.č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov). Keďže navrhovateľovi v období od 19. novembra 2002 do 5. februára 2003 podpora v nezamestnanosti nebola vyplácaná, uvedené obdobie odporkyňa nehodnotila ako dobu dôchodkového poistenia v súlade so zákonom.

Obdobie, kedy bol navrhovateľ po 31. decembri 2003 vedený v evidencii nezamestnaných, by mu bolo možné hodnotiť ako obdobie dôchodkového poistenia len v prípade dodatočného zaplata poistného za také obdobie (§ 142 ods. 3 písm. b/ zákona č. 461/2003 Z.z.), avšak najskôr odo dňa zaplata poistného; takú okolnosť však navrhovateľ nepreukázal.

Navrhovateľ v odvolaní namietal aj okolnosť, že krajský súd pojednával vo veci dňa 7. apríla 2014 v jeho neprítomnosti napriek tomu, že sa telefonicky ospravedlnil z dôvodu, že bol u lekára a žiadal o vytýčenie nového termínu pojednávania.

Podľa § 119 ods. 1 a 2 O.s.p. pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

Účastník, ktorý navrhuje odročenie pojednávania, musí súdu oznámiť dôvod na odročenie pojednávania bez zbytočného odkladu, po tom, čo sa o ňom dozvedel alebo odkedy sa o ňom mohol dozvedieť, alebo s prihliadnutím na všetky okolnosti ho mohol predpokladať. Návrh na odročenie pojednávania obsahuje najmä:

- a) dôvod, pre ktorý sa navrhuje odročenie pojednávania,
- b) deň, keď sa účastník o dôvode dozvedel,
- c) ak je to možné, uvedenie elektronickej adresy, telefaxu alebo telefónu, na ktoré súd bezodkladne oznámi, ako návrh posúdil.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že predvolanie na pojednávanie na termín 7. apríla 2014 o 11.00 hod. navrhovateľ prevzal osobne dňa 1. apríla 2014. Oznámenie, že sa nemôže dostaviť na pojednávanie z dôvodu návštevy lekára vykonal telefonicky dňa 7. apríla 2014 o 10.58 hod., pričom z dokladov pripojených k odvolaniu nevyplýva, že by v uvedený deň absolvoval neodkladné lekárske vyšetrenie, pre ktoré sa nemohol zúčastniť pojednávania a ak mal plánované vyšetrenie, takúto okolnosť neoznámil včas a ani nepreukázal. Preto odvolací súd nepovažoval jeho námietku za dôvodnú.

Vzhľadom na uvedené mal aj odvolací súd za preukázané, že navrhovateľ nesplnil podmienku potrebnej doby poistenia podľa § 72 ods.1 písm. g/ zákona a preto mu podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. nárok na invalidný dôchodok od 31. júla 2013 nevznikol. Z uvedeného dôvodu aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za zákonné a preto rozsudok krajského súdu podľa § 219 O.s.p. potvrdil

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyni náhrada takých trov nepatrí zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.